

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन युनिवर्सिटी
(गुजरात सरकार द्वारा स्थापित)

डिप्लोमा इन ह्युमन राईट्स ऐन्ड ड्यूटीज (DHRD)

पेपर-3

DHRD-3

मानव अधिकारो अने भारतीय बंधारण

Diploma in Human Rights and Duties
Paper- 3 Human Rights and Indian Constitution

નિદર્શન:

પ્રો.(ડૉ.) યોગેન્દ્ર પારેખ નિયામક, સ્કૂલ ઓફ હ્યુમેનિટીઝ એન્ડ સોશિયલ સાયન્સીસ, ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.

સંપાદક:

ડૉ. ભાવેશ એચ. ભરાડ અધ્યક્ષ, ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ હ્યુમન રાઇટ્સ એન્ડ ડ્યૂટીઝ, સ્કૂલ ઓફ લો, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.

ડૉ. કિન્ના ટી. ચડોકિયા આચાર્ય (ઇન-ચાર્જ), શેઠ એમ. એન. લો કોલેજ, પાટણ.

ડૉ. સ્વાતિ શાહ એસોસિએટ પ્રોફેસર, સંસ્કૃત, સ્કૂલ ઓફ હ્યુમેનિટીઝ એન્ડ સોશિયલ સાયન્સીસ, ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી અમદાવાદ.

ડૉ. દીપ્તિબા ગોહિલ આસિસ્ટન્ટ પ્રોફેસર, રાજ્યશાસ્ત્ર, સ્કૂલ ઓફ હ્યુમેનિટીઝ એન્ડ સોશિયલ સાયન્સીસ, ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી અમદાવાદ.

વિષય સમિતિ:

ડૉ. ભાવેશ એચ. ભરાડ અધ્યક્ષ, ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ હ્યુમન રાઇટ્સ એન્ડ ડ્યૂટીઝ, સ્કૂલ ઓફ લો, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.

ડૉ. કિન્ના ટી. ચડોકિયા આચાર્ય (ઇન-ચાર્જ), શેઠ એમ. એન. લો કોલેજ, પાટણ.

ડૉ. દિપાલી પુરોહિત આસિસ્ટન્ટ પ્રોફેસર, એમ. એસ. ભગત એન્ડ સી. એસ. સોનાવાલા લો કોલેજ, નડિયાદ

લેખન:

ડૉ. રિદ્ધિ સોમમાણેક આસિસ્ટન્ટ પ્રોફેસર, શ્રીમતિ એસ. એસ. અજમેરા લો કોલેજ, ગોંડલ

શ્રી મેહુલ ભટ્ટ આચાર્ય (ઇન-ચાર્જ), નંદકુવરબા મહિલા કોમર્સ કોલેજ, દેવરાજનગર, ભાવનગર.

. પરામર્શન (વિષય):

ડૉ. વિમલ આર. પરમાર આચાર્ય, શ્રી કે. પી. શાહ લો કોલેજ, જામનગર.

પરામર્શન (ભાષા):

ડૉ. દિવ્યેશ વ્યાસ આસિસ્ટન્ટ પ્રોફેસર, જર્નાલિઝમ એન્ડ માસ કોમ્યુનિકેશન, સ્કૂલ ઓફ હ્યુમેનિટીઝ એન્ડ સોશિયલ સાયન્સીસ, ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિ., અમદાવાદ.

પ્રકાશક: કુલસચિવ (કાર્યકારી), ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.

પ્રકાશન વર્ષ : 2021(પ્રથમ આવૃત્તિ)

ISBN NO:

: સર્વાધિકાર સુરક્ષિત :

આ પાઠ્યપુસ્તક ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉપક્રમે વિદ્યાર્થીલક્ષી સ્વઅધ્યયન હેતુથી દૂરવર્તી શિક્ષણના ઉદ્દેશને કેન્દ્રમાં રાખી તૈયાર કરવામાં આવેલ છે. જેના સર્વાધિકાર સુરક્ષિત છે. આ અભ્યાસસામગ્રીનો કોઈ પણ સ્વરૂપમાં ઉપયોગ કરતાં પહેલાં ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની લેખિત પરવાનગી લેવાની રહેશે.

ડિપ્લોમા ઇન હુમન રાઈટ્સ એન્ડ ડ્યૂટીઝ

પેપર-3

DHRD-3

માનવ અધિકારો અને ભારતીય બંધારણ

એકમ-1	01
આમુખ	
એકમ-2	12
મૂળભૂત અધિકારો	
એકમ-3	39
રાજ્યનીતિનાં માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો	
એકમ-4	55
મૂળભૂત ફરજો	
એકમ-5	62
મૂળભૂત અધિકારો, રાજ્યનીતિનાં માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો અને ફરજો વચ્ચેનો આંતર સંબંધ	

યુનિવર્સિટી ગીત

સ્વાધ્યાય: પરમં તપ:

સ્વાધ્યાય: પરમં તપ:

સ્વાધ્યાય: પરમં તપ:

શિક્ષણ, સંસ્કૃતિ, સદ્ભાવ, દિવ્યબોધનું ધામ,
ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી નામ;
સૌને સૌની પાંખ મળે ને સૌને સૌનું આભ,
દશે દિશામાં સ્મિત વહે, હો દશે દિશે શુભ-લાભ.

અભણ રહી અજ્ઞાનના શાને, અંધકારને પીવો ?
કહે બુદ્ધ આંબેડકર કહે, તું થા તારો દીવો;
શારદીય અજવાળાં પહોંચ્યાં ગુર્જર ગામે ગામ
ધ્રુવતારકની જેમ ઝળહળે એકલવ્યની શાન.

સરસ્વતીના મયૂર તમારે ફળિયે આવી ગહેકે
અંધકારને હડસેલીને ઉજાસનાં ફૂલ મહેકે;
બંધન નહીં કો' સ્થાન સમયનાં જવું ન ઘરથી દૂર,
ઘર આવી મા હરે શારદા દૈન્યતિમિરનાં પૂર.

સંસ્કારોની સુગંધ મહેકે, મન મંદિરને ધામે
સુખની ટપાલ પહોંચે સૌને પોતાને સરનામે;
સમાજ કેરે દરિયે હાંકી શિક્ષણ કેરું વહાણ,
આવો કરીએ આપણ સૌ
ભવ્ય રાષ્ટ્રનિર્માણ...
દિવ્ય રાષ્ટ્રનિર્માણ...
ભવ્ય રાષ્ટ્રનિર્માણ

